

KOROŠKI SLOVENEČ

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEČ“.

Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: Koroški Slovenec, uredništvo, Klagenfurt, Viktringerring 26

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. Posamezna štev. 10 Rpf

Stane četrletno: RM 1.—; celoletno: RM 4.—

Za Jugoslavijo

četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Narod brez mladine je obsojen na smrt!

Ste videli rastlinico z ranjenim korenjem? Zaman se ozira za soncem in zaman išče življenjskih sokov, iztrgana je iz zemlje in zato vene, usiha in usahne. Koreninje naroda je mladina in se liki koreninice razrašča v deblo, cvetije in sadje. Narod, kateri bi si dal odvzeti mladino, je obsojen na smrt. Suho rastlinje je komaj dobro za gnoj.

Smo, ker smo se borili, pravijo odlični narodni socialisti v naši državi. In mi Slovenci na Koroškem bomo, dokler se bomo borili za naše narodno pravo in se posebno za pravico naše slovenske mladine.

Domala stoletna je naša šolska borba. Križev pot jo imenuje knjiga Slovenske prosvetne zveze. Leta 1874 vložil tedanja osrednja slovenska organizacija koroških Slovencev „Trdnjava“ na prosvetno ministrstvo na Dunaju prošnjo za uvedbo slovenščine kot učnega jezika v ljudskih šolah svojega ozemlja. „Trdnjava“ ponovi svojo prošnjo na dež. šolski svet. Štiri leta pozneje vložijo vsi slovenski veroučitelji na dež. šolski svet prošnjo, naj se otroci vsaj toliko poučujejo slovensko, da morejo slediti verouku. Sledijo peticije za uvaževanje slovenskega materinega jezika iz šolskih občin Št. Lenart pri Sedmih studencih, Glinje, Rožek, Kazaze, Šmihel, Podgorje v Rožu, Bilčovs, Vogrče, Blato, Št. Jakob v Rožu, Ledence, Šmarjeta v Rožu, Globasnica i. dr. V letu 1884 vložil slovenski poslanec Hren v dunajskem državnem zboru prošnjo 22 občinskih zastopstev, 34 šolskih svetov in 1700 posestnikov Koroške za uvedbo slovenščine kot učnega jezika v prvih 4 letih vseh ljudskih šol koroških Slovencev. Leta 1891 predložijo slovenski poslanci šolsko spomenico koroških Slovencev ministrskemu predsedniku Gautschu. — Tako je vsa druga polovica minulega stoletja izpolnjena z bojem za pravico naše materine govornice in ljudskem šolstvu. Zanj se izjavljajo občine in krajevni šolski sveti, organizacije in združenja, kmetje in poslanci. In uspeh? Celovško učiteljske je dobilo izprašanega profesorja za slovenščino.

Leta 1909 povzdigne v dunajski poslanski zbornici svoj glas naš France Grafenauer in izvaja med drugim: „Gospoda! Ljudska šola je podlaga gospodarskega družabnega in narodnega napredka. Opetovano sem že na tem mestu bičal krivični šolski sistem na Koroškem. Vlada pa se ne zmeni za slovenske pritožbe. Letno poročilo deželnega šolskega sveta za 1904 in 1905 navaja skupno 373 ljudskih šol v deželi koroški, od teh so samo tri slovenske, 84 pa je nemško-slovenskih. Toda kako izgledajo te sloveče nemško-slovenske šole na Koroškem? Te šole nimajo nobene slovenske čitanke in slovenskega berila, pouk v njih je po začetnih dveh mesecih izključno nemški, učitelstvo izvzemši 25 učiteljev ni zmožno slovenskega jezika.“ Grafenauerjev krik sredi poslancev cesarske monarhije ostane klic vprijočega v puščavi. Naveličan brezuspešnega boja seže tedanji šentjakovski župnik Ražun po samopomoči in zgradi s prispevki vsega slovenskega ljudstva svojo slovensko narodno šolo. Kapljica na razbeljeno železje! In za njo še druga kapljica — šentrupertska narodna šola. Deželni šolski svet pa leta 1912 na prošnjo občinskega odbora v Št. Janžu v Rožu za slovenski učni jezik v njegovi šoli koroške Slovence pouči, da nima deželna šolska oblast nobene povoda za menjavanje učnega načina v koroških ljudskih šolah.

V republiki in sledeči stanovski Avstriji se šolski boj koroških Slovencev nadaljuje z nezmanjšano silo. Leta 1927 ponudi tedanja deželna vlada Slovincem neko kulturno avtonomijo, po kateri naj bi slovensko ljudstvo zgradilo svoje šolstvo z lastnimi sredstvi. Ljudstvo naj bi po tej zasnovi postavilo iz lastne gospodarske moči 60 novih šolskih poslopij in samo vzdrževalo svoje učitelstvo, medtem ko bi državne šole in državno učitelstvo obstajalo naprej. Za tem tragikomičnim prizorom življenja koroških Slovencev v republiki Avstriji sledi slovenska šolska borba v stanovski Avstriji. Pojavijo se obljube in načrti, a življenje v šolah

ostane neizpremenjeno. Šola koroških Slovencev ostane taka, kakoršna je odklanjala ljudstvo pred 80 leti in kakor jo je pred 30 leti v dunajski zbornici ožigosal France Grafenauer in kakoršna so po prevratu odločno zavračali slovenski poslanci. Nekam ironično zveni, če navaja učiteljsko glasilo „Pädagogische Warte“ v oktobru leta 1937 za 67 dvojezičnih koroških šol 10.253 šolskih otrok, ki so liki njihovi dedi in očetje — da citiramo Grafenauerja — zbog kričeče šolske krivice „sprachlos“ v dvojnem pomenu besede.

Naše šolstvo v Veliki Nemčiji! Zvestno in preudarjeno prinašamo našo stoletno na-

rodno težnjo za pravičnim šolstvom tudi novi državi. Hočemo v državi, ki je zgrajena na veličini narodne misli, šolstvo, ki bo spoštovalo našo slovensko narodnost z upoštevanjem slovenske materine govornice. Ni je na svetu sile, ki bi smela kateremukoli narodu jemati njegovo dostojanstvo, katero je v največji meri dostojanstvo njegove materine govornice in njegove narodne kulture! Kajti duševna bednost raznarodovane mladine, oropane materine govornice, postane nujno beda vsega naroda. Sramota naroda, oropane najsvetejših in najčistejših čustev, pa bi morala postati sramota vse države. ro.

Važna jezikovna odredba v Jugoslaviji.

Jugoslovanski notranji minister dr. Korošec je odredil, da se morajo javni uradniki, ki služijo na ozemlju katerekoli narodne manjšine, tekom treh let priučiti jezika narodne manjšine. Minister utemeljuje odredbo s tem, da je uradnik v stalnem stiku z ljudstvom in more svojo službo vršiti vestno le v slučaju, če posluša in razume želje in pritožbe ljudstva. Uradniki manjšinskega ozemlja bodo zato uživali gotove prednosti pred ostalimi. Po preteku treh let bodo uradniki brez znanja manjšinskega jezika prestavljeni in zapostavljeni. Za uradništvo donavskega banata je na primer predpisno znanje nemškega, ogrskega in rumunškega jezika.

Omenjena odredba je vzbudila posebno v manjšinskih krogih veliko pozornost in potrjuje dejstvo, da jugoslovanska vlada vzorno ravna z narodnimi manjšinami in ji je mirno sožitje večinskega naroda z njimi zelo pri srcu. „Berliner Tagblatt“ je pod naslovom „Nemško se učijo“ pripomnil, da bo imela nova odredba ugodne posledice na gospodarskem in kulturnem področju, in se nadeja, da bo posebno upoštevana nemška govornica, katere se poslužuje 100 milijonov ljudi in ki je vez med narodi srednje in jugovzhodne Evrope. Navedeni list še postavi nasproti nerazumevanja čehoslovaške vlade za jezikovna vprašanja narodnih manjšin.

Ne dvomimo, da bo jezikovni odlok jugoslovanske vlade, ki podčrtava težnjo Jugoslavije za mirnim sožitjem tudi z državami-sosedami, napotil tudi druge države, da enake svoje težnje podrejo s sličnimi odredbami.

Jasna smer jugoslovanske vlade. Na zborovanju vladne stranke v Skoplju je povzel besedo tudi min. predsednik Stojadinovič, ter nakazal sledeče naloge: Notranji položaj kraljevine tirja ojačenje vladne stranke, katere cilj je, da preda kralju ob njegovi polnoletnosti urejeno, solidno državo. Stranka bo do časa polnoletnosti odklanjala vsak predlog ustavne reforme. Vlada je žela uspehe tudi med hrvaškim ljudstvom in ni daleč čas, ko bo omogočeno sodelovanje s Hrvati. Predsednik je končno napovedal skupščinske volitve za pozno vrgred prihodnjega leta.

Bolgarija za slogo in mir na Balkanu. Min. predsednik Kioseivanov je imel v sobranju velik govor, v katerem je poudaril, da želi njegova vlada zavarovati trajen mir na zunaj. Sporazumela se je z vsemi sosedami, z Jugoslavijo pa jo veže pogodba o večnem prijateljstvu. Predsednik je poudaril, da je bolgarska politika neodvisna in narokovana zgolj po narodnih in državnih interesih. Svoj govor je zaključil s pozivom na ljudstvo, naj je složno in edino.

Okoli narodnostnega statuta v Čehoslovaški. Glasom „Narodnih Listov“ želi min. predsednik dr. Hodža, naj bi bil narodnostni statut, okoli katerega se trenutno pospešeno vodijo pogajanja z zastopniki narodnih manjšin, sprejet od parlamenta vsaj do 15. avgusta. Češki listi poudarjajo, da

nikakor ne sme biti govor o ustavni spremembi. Nemški listi spet izražajo bojazen, da manjšinski statut ne bo prinesel ničesar bistveno novega. — V dneh sokolskih svečanosti v Pragi so priredili Nemci v mestu Komotau vsenemški dan, kjer se je zbralo do 60.000 pripadnikov nemške manjšine, ki so vodjo Henleina navdušeno pozdravljali. Na drugem zborovanju je Henlein naglasil, da velja za Nemce parola: Brezpogojno do zmage!

Samozavestna izjava Italije. Mi imamo odslej dovolj kruha! Mussoliniju je mnogo na tem, da pribori Italiji z izsuševanjem obsežnih močvirij nove kose rodovitne zemlje. Pred tednom so spravljali v litorijski provinciji prvi pridelek. V mestu Aprilia se je zbralo več tisoč naseljencev in fašistični oddelki. K mlatilnemu stroju je stopil duče sam in z zanosom poudaril, da ima Italija sedaj dovolj kruha in so se s tem razblinile protifašistične ukane. Nato je pričel strojno delo. Slične svečanosti so se vršile še v ostalih delih Litorije. Skupno je Mussolini cele štiri ure vztrajal pri težkem mlatilnem delu.

Narod, katerega je izoblikovala pesem. Estonci so nenavadno zavedno ljudstvo. Pred 80 leti je njihov vodja Jannsen priredil prvi vsenarodni pevski kongres, ki se je nato ponavljal leto za letom. Med dotlej nezavednim estonskim ljudstvom se je začel dogajati čudež, ki ima svoje najgloblje sile v čudovitem utripu človeškega srca, kateremu pravimo pesem. S petjem je rastla samozavest, s samozavestjo samopomoč, s samopomočjo zamisel kulturne in končno politične svobode. Tudi letos se pripravljajo na svoj veliki pevski praznik. Glavno mesto Reval bo sprejelo 20.000 pevcev in enako število poslušalcev. In to vse se dogaja v narodu, ki šteje komaj 1.200.000 ljudi. Estonske pevce bodo obiskali tudi Poljaki, Ogrji, Letonci in Litavci, da prisluhnejo čudoviti sili estonske narodne in umetne pesmi.

Končno vendar sporazum okoli Španije. Londonski odbor za nevmešavanje v španski spor ni zastoj zasedal. Po dolgotrajnih razgovorih si je osvojil angleški predlog o umiku tujih prostovoljcev iz Španije, o organizaciji novega nadzorstva španskih meja in priznanju vojaških pravic obema španskima taboroma. Takoj nato je bil načrt predan obema španskima taboroma ter odboru nakazana svota, da pripravi potrebno za umik prostovoljcev iz Španije. Sedaj se vršijo razgovori z obema vladama v Španiji, nakar je pričakovati pomirjenje in morda v doglednem času tudi mir v izkrcaveli Španiji.

Anglija in balkanske države. V zadnjem času posveča Anglija evropskemu jugovzhodu veliko pozornost. Vlada je ustanovila posebno komisijo, da prouči možnosti gospodarske in denarne pomoči balkanskim državam. Hkrati so diplomatski zastopniki stopili v stik s posameznimi državami ter naglasili, da namerava Anglija povečati nakup proizvodov in pridelkov z Balkana in dovoliti državam večje denarne kredite. Angleško akcijo zasledujejo ostale velesile z velikim interesom.

To in ono. S 1. oktobrom stopi v veljavo zakon, po katerem so v deželi Avstriji odstranjeni takozvani fidejkomisi, to so veleposestva, ki so ostajala neizpremenjena in neobremenjena v lasti ene družine skozi stoletja. — Čete generala Franca se nahajajo samo še par desetih kilometrov od Valencije. Barcelonska dosedanja vlada je odstopila

neralni konzul, ki je rodom Slovenec iz Štajerske, si je tekom treh let poslovanja v glavnem mestu Koroške pridobil zaradi svojega finega nastopa in vsled svoje vsestranske ustrežljivosti splošne simpatije meščanov. S posebnim veseljem je s svojo milostljivo gospo soprogo posečal slovenske kulturne prireditve. — Mesto generalnega konzula kraljevine Jugoslavije v našem mestu je nastopil g. dr. Nikodije Jovanovič, doslej uslužben v zunanem ministrstvu v Beogradu. Novi predstavnik države-sosede je rodom iz Niša in ima za seboj odlično diplomatko karijero.

Dan, ki ga je naredil Gospod! (Ludmannsdorf—Bilčovs.) Prišel je dolgo zaželjeni dan, ko se je 3. t. m. po 64letih zbrala naša farna družina s številnimi bližnjimi in daljnimi sosedi k svečanemu trenutku, ko stopi pred oltar in daruje svojo prvo daritev naš rojak č. g. Zablatnik Pavle. Nebo je naklonilo sončen dan, da so se množice mogle zbrati na Šenhlebovem vrtu pred župniščem. Pričakovale so novomašnika in ga sprejele z deklamacijami in nagovori v svojo sredo. Društveni moški zbor je ubrano zapel pozdravno „Oj hišica očetova“. Ni bilo menda očesa, ki se ne bi bilo orosilo v teh trenutkih. Nato se je sprevod vrstnil v cerkev in k oltarju na prostem. Strelji z možnarjev so daleč naokoli naznanjali izredno slavje. Slavnostni govornik č. g. Koschier so v krasnem, v srce segajočem govoru orisali veliki pomen nove maše, orisali pomen duhovskega stanu ter pozvali vernike k spoštovanju duhovnikov. Sledila je prva daritev novomašnikova. Med njo se je vrstilo petje latinske maše po moškem zboru, vmes pa ljudsko petje. Molitev in pesem sta nas povežala v veliko družino, ki je z dušo in srcem prisostvovala svetim obredom. Naj nas ta sveta misel vse družji še naprej! Novomašniku želimo mnogo božjega blagoslova v vzvišenem poklicu. Naj ga duh božji vodi na njegovih poteh in ga navdaja z močjo, da bo dolgo vrsto let mogel delovati v čast božjo in blagor ljudstva, iz katerega je izšel!

Unterloibl—Podljubelj. 3. julij je bil za našo faro dan notranje obnove. Obiskali so nas mil. kanonik msgr. Podgorc in nam v 4 govorih predočili življenje našega Gospoda. Kazali so tudi sliko Kristusovo, posneto po mrtvaškem prtu, ki ga hranijo v Turinu in v katerega je bilo zavito Kristusovo truplo. V več primerih so pokazali silo Njegove izredne osebnosti na odličnih poganih. Njegov nauk pa razvijali iz pridige na gori. Vsa fara je vneto sledila poučnim pridigam priljubljenega gospoda kanonika.

Zell—Sele. (Medved in drugo.) „Koroški Slovenec“ je v svoji predzadnji številki poročal, da v Selah zopet medved straši. Sporočiti moramo našim bralcem, da v Selah tega medveda še nismo videli letos, pač pa so ga menda opazili Obirčani, če se niso zmotili, ker so ga opazili o luninem svitu. Bile so sicer ovce raztrgane okrog po Selskih pašnikih, a tega ni napravil medved, ampak domači psi, ki so se spravili na uboge živali. Menda imajo tudi orožniki nalog, da po tem znamenitem medvedu poizvedujejo in upanje imamo, da se jim bo posrečilo natančno poizvedeti, kakšen je ta medved. — Žeganje pa je bilo letos pri nas bolj klaverno kakor lansko leto, a pijače, posebno piva pa nismo nič manj popili kakor lansko leto. Dotok tujcev je bil zelo slab, pač pa smo se domačini tembolj postavili. Temu za podlago služi splošna zaposlenost našega ljudstva in dobre plače ter pomnožitev uradništva. — V kolikor nam je znano, je turistovski dom v Košuti zasegla država in ga bo spremenila v mladinsko zavetišče Jugendherberge. Na tej podlagi bo najbrže prenehala obstajati v tem poslopju tudi gostilna, ker se ne bo izplačalo vzdrževati gostilniško obrt. — Pred nedavnim časom je telebnil težko natovorjen tovorni avto pri Bertlnovi kovačnici na Zvrhnjih Bajtišah raz cesto v potok. Podrl je z padcem do 20 metrov dolžine vodno napeljavo in se prekucnil z vso svojo težo približno 10 metrov globoko v potok. Sreča v nesreči pa je hotela, da je dobil šofer le neznatne poškodbe. — Po domače Šimejevo posestvo na Srednjem Kotu je kupilo tuk. požarno društvo, katero je ob priliki prisilne licitacije licitiral gostilničar Kerše v Borovljah. S tem je družini zasigurano stanovanje v hiši, ker bi sicer bila cela družina obsojena na milost in nemilost občinskega vzdrževanja in bi si morala iskati stanovanja po brezsrčnem svetu. K temu koraku je največ pripomogel nek tukajšnji carinik, ki je vse svoje sile zastavil zato, da se ljudstvo vzgaja v pravem smislu narodno socialistične stranke, to se pravi, da morajo vsi ljudje uživati svobodo in da se mora proti njim postopati pravično in usmiljeno, ne pa odurno in brezsrčno. Marsikaj se je že na njegovo intervencijo v naši občini zboljšalo in upamo, da bo ta dobrasrčni mož spravil v red vse še danes obstoječe napake. Za ves njegov trud pa mu mi Slovenci tem potom izrekamo našo prisrčno zahvalo in ga prosimo tudi nadaljne pomoči v svrhu zaščite naših pravic.

Za Jerbaham (Schiefling—Škofiče). Jerbah pravimo slokemu gričku, katerega nazivajo Nemci Kathreinkogel. V vznožju so vasice Pinja ves, Pappače in Škofiče. Veliko besedo pa vodimo Škofičanarji. — Veseli smo letine, ki je, kakor že davno ne. Posebno dobro kaže krušno žito. Sadje nam je obrala slana, črešnje pa vrabci in vrane. — Nekoliko razočarali so nas letoviščarji, ker je njihovo število bolj pičlo. Južni breg jezera je vobče slabo obiskan. — Dva večja pogreba smo tudi imeli. Umrli so ustanovitelj tukajšnje posojilnice g. Matija Koban, pd. Rainer na Suhi. Vse jih je spoštovalo vsled njihovega poštenja in miroljubnosti. Vedno so bili član društva „Edinost“ in več let tudi načelnik posojilnice. Na zadnji poti so se od njih poslovili pevci na domu in ob grobu, zahvalne besede jim je govoril društveni predsednik ter se jim zahvalil za delo in žrtve. Bodi jim večni mir! — Pokopali smo tudi mizarskega mojstra Jožefa Hafnerja. Bil je rajni dober sin svojega naroda in imel za seboj mnoge težke doživljaje. Tako se je leta 1914 vozil s parnikom „Baron Gautsch“ na Jadranskem morju, ko je parnik zadel obmino in se potopil, rajni pa se je poleg treh drugih rešil s šesturnim plavanjem. Rajnemu božji mir!

To je bil mož! V Št. Jakobu v Rožu je zatislil za ta svet oči mož, vreden našega spomina. Oče, ki ga je vsled njegove korenitosti in značajnosti spoštovala vsa fara. Bili so to 75letni Grilov atej Nikolaj Mikula. Zvest sin Cerkve so bili 45 let cerkveni ključar, dober narodnjak so svoječasno zastopali vaščane v občinskem odboru ter redno naročali slovenske liste in knjige. Z dušo in srcem kmet, so ljubili svoj grunt z neverjetno ljubeznijo in skrbjo. Pač v pravem pomenu besede — rožanska drča! Sina so izgubili v zadnjih dneh svetovne vojne na laški fronti, dve hčerki sta ugodni gospodinji in materi, tretja pa je poročena v ameriškem Čikagu. Duhovni sin rajnega Grilovega očeta župnikuje v Gorjah ob Zili. Grilov dom je bil vzor kmečke domačnosti in gostoljubnosti. Lani je rajnemu umrla zvesta življenjska družica in mesece sem so se pripravljali, da se še sam vležejo k počitku v božjo njivo sv. Jakoba. Njihova zadnja pot je bila, kakoršno so zaslužili. Pevci so se jim oddolžili za ljubezen do lepe slovenske pesmi z žalostinkami, poslovilne besede pa je govoril preč g. župnik Katnik — duhovni sin. Naj Grilov atej mirno počivajo v rožanski prsti, ki jim je bila tako draga, Grilov dom pa naj bi zvesto čuval spomin vzornega rodu!

Drobiž. V Monakovem so otvorili teden nemške umetnosti. — Bivša Nemčija ima 330 registrovanih trg. podjetij in nad 50.000 reg. zadrug. — Vsled nevarnosti širjenja slinavke in parkljevke je prepovedan uvoz živine iz vrste jugoslovanskih občin. — Po deželi potuje in posluje motorizirana zobna klinika za šolsko mladino. — Predloge za razdolžitve posestev je vložiti do konca leta. Prošnji se priložijo razna sodnijska in druga potrdila, izvlečki iz zemljiške knjige itd. Podrobna navodila dajejo krajevni kmečki vodje. — Na Čajno pod Dobračem je došlo 70 delavcev in uradnikov iz bivšega rajha. — Na maloškem polju pri Baškem jezeru tabori 700 mladih Nemcev iz mesta Jena. — Kraj Vogle, občina Medgorje, se odslej uradno naziva: Kohldorf. — Na Krčanjah se je poročil posestnik Andrej Podesser s Terezijo Konačnik. — V starosti 90 let je umrl v Pliberku župnik v p. Jože Boštjančič. — S poda v skednju je padel in se težko poškodoval delavec Janez Struger z Zg. Vesce. — Bajne bodo letos zgradili most čez Dravo pri Podravljah.

Naša prosveta

Podjuna, pozor!

V nedeljo 24. julija ob 3. uri pop. priredi Slovenska prosvetna zveza na Šoštarjevem vrtu v Globasnici „Slovenski dan“ s sličicami iz slovenskega kulturnega življenja. Že tedne sem se pripravljajo na veliko prireditev spodnjepodjunijski pevski in tamburaški zbori, dekleta vrhutega vežbajo dva mična prizora iz dekliškega družabnega življenja. Spored „Slovenskega dneva“ bo sledeči:

1. Pozdrav.
2. Skupni moški zbor (pod vodstvom g. Hartmanna):
N mav čriez jizaro.
Pastirček.
Planinska.
3. Skupni dekliški zbor (pod vodstvom gčne Milke H.):
Pomladni sen.
Mojim rožcam vodice.
4. Mešani zbor:
Prišla je ta luba vigred.
Po jezeru.

5. Dekliška prizora:
Pod vaško lipo.
Rože na vaši.
6. Dva kratka nagovora zvez. zastopnikov.
7. Nastop združenih spodnjepodjunijskih tamburaških zborov.
8. Moški zbor:
Pastirc pa pase.
Mrzva rosa.
Slanica.
9. Dekliški zbor:
Pomlad.
Slovo.
10. Mešani zbor:
Visoko vrh planin stojim.
Oj gora, moj dom.

Tako hoče Podjuna tekmovati z Rožem in Zilo v plemeniti kulturni tekmi. Ne dvomimo, da tudi udeležba ne bo zaostajala za ono na Brnci. Saj vabijo na „Slovenski dan“ fantje, ki so komaj odložili svoje kose, in dekleta, zagorela od žetve. Po prireditvi igra šmihelska godba. V slučaju slabega vremena se prireditev preloži za teden dni.

Osrednji prosv. odbor.

Razstava prosvetne zveze v Ljubljani. O priliki mladinskega tabora koncem junija je priredila prosvetna zveza v Ljubljani razstavo, ki je edinstvena te vrste. Nad vstopom je blestel napis „Vi vsi, ki ste seme izkvravelega naroda“, v prvi dvorani pa so bile razstavljene slike kraljevske družine, katere so obdajale sile velikih Slovencev-probuditeljev: Kreka, Jegliča in Korošca. Posebna razpredelnica je nakazovala, da je imela prosvetna centrala v Ljubljani v 14 letju 650 narodno-obrambnih prireditev, 126 taborov in zborovanj, 2120 predavanj, 1470 raznovrstnih tečajev, 2258 verskih iger itd. itd. V enem letu je izposodila domala 20.000 knjig samo iz lastne knjižnice. Prosvetnih večerov je imela letno 22 s 50.000 poslušalci. V prosvetno zvezo je učlanjenih 256 društev, ki imajo skupno 122 prosvetnih domov. Posebna razstavni oddelek je kazal organizacijo in delo Zveze fantovskih odsekov. Posebno zanimivi so bili prosvetni zemljevidi. Pogled nanje je nudil utis marljivega, visoko kulturnega naroda Slovencev. Zveza ljudskih odrov je pokazala razne odre — posebnost je bil Drabosanjakov oder — in dramske potrebščine. V stranskih dvorinah so razstavila okrožja posebnosti iz svojega prosvetnega življenja in delovanja. Tržiško društvo je podalo na kartonih svojo zgodovino in delovanje in nazorno poudarilo važnost prosvete. Gospodinje so priredile pravo kuharsko razstavo ter navajale število tečajev in večerov. Posebno okusna je bila razstava vezenin. Stene razstavnih prostorov so bile okrašene z narodnimi motivi. Razstava gre iz Ljubljane v Maribor, nato v Zagreb in Beograd ter bo nato dobila svoj dom v centrali prosvetne zveze v Ljubljani. — Njen obisk našim prosvetašem, katerim se nudi prilika, najtopleje priporočamo.

Dijaški sestanki. Termin dijaških sestankov ostanejo neizpremenjeni: Žitara ves 19. julija zvečer dohod, 20. julija predavanja; Brnca 26. julija zvečer dohod, 27. julija predavanja. Na svidenje! Akad. akcija S. p. z.

Selska „Planina“ je imela svoj letni občni zbor na praznik apostolov prvakov. Otvoril ga je vrli predsednik Ogris z navduševalnimi izvajanj, narkar so se oglasili sloveči selski pevci in dokazali, da še ne popuščaj. Zvezin zastopnik je nakazal prilike nove države s posebnim ozirom na kmetijstvo ter vzpodbujal k vztrajni prosveti, ki bo ojeklenila mladino v veliki naši dobi. Z zagotovilom, da „Planina“ tudi v novi sezoni ne bo zaostajala s svojim delom, je predsednik lepo uspeli občni zbor zaključil.

Društvene prireditve. 17. julija so občni zbori društev „Danice“ v Šentvidu (ob 3. uri pop. pri Voglu v Št. Primožu), „Trte“ v Žitari vesi (ob 9. uri pri Rutarju) in društva v Št. Lipšu (ob 3. uri v župnišču). — V nedeljo 17. julija je hkrati občni zbor „Sloge“ v Podravljah, in sicer ob 16. uri pop. v gostilni pri pošti. Na sporedu tudi govor o gospodarski politiki Velike Nemčije. — V nedeljo 24. julija je „Slovenski dan“ v Globasnici in ob 3. uri pop. pri Suhcu v Encelnicu vesi občni zbor gališkega društva. — V nedeljo 31. julija podaja letni račun izobr. društvo v Železni Kapli in sicer ob 12. uri op. v društvenih prostorih.

**Inserirajte
v „Koroškem Slovencu!“**

